

Állásfoglalás az önkéntes nyugdíjpénztárakra és a magánnyugdíjpénztárakra vonatkozó befektetési szabály értelmezéséről a multilaterális kereskedési rendszerbe (MTF) bevezetett részvényekkel összefüggésben

1. KÉRELEM

1.1. A Kérelmező abban a kérdésben kéri az MNB álláspontját, hogy a Budapesti Értéktőzsde Zrt. által működtetett Xtend multilaterális kereskedési rendszerbe (**MTF**), azaz általánosságban valamely MTF-re bevezetett részvény megengedett befektetési formának minősül-e, illetve minősíthető-e önkéntes nyugdíjpénztárak és magánnyugdíjpénztárak esetében „*az elismert értékpapírpiacon bevezetett és Magyarországon nyilvánosan forgalomba hozott részvények mellett/azok körében? Ha igen, akkor a részvények értékeléséhez alkalmazható-e az MTF-en kialakult fordulónapi, vagy annak hiányában a legutolsó záróárfolyam?*”.

1.2. A Kérelem rögzíti, hogy a szabályozott piacra bevezetett és nyilvánosan forgalomba hozott részvény vásárlása támogatott befektetési forma a nyugdíjpénztárak tekintetében. Figyelemmel arra, hogy az MTF-re bevezetett részvények is nyilvánosan forgalomba hozott értékpapírnak minősülnek, az MTF mint kereskedési helyszín pedig több ponton megfelel a szabályozott piacra vonatkozó követelményeknek, továbbá a kapcsolódó pénztári szabályok időben megelőzték az MTF-ek létrehozását, a Kérelmező álláspontja szerint az MTF-re bevezetett részvény minősülhet megengedett befektetési formának. A Kérelem hivatkozik e körben a befektetési szabályokkal összefüggő jogalkotói szándékra is.

2. JOGKÉRDÉS

2.1. Az önkéntes nyugdíjpénztárak tekintetében az önkéntes kölcsönös nyugdíjpénztárak befektetési és gazdálkodási szabályairól szóló 281/2001. (XII. 26.) Korm. rendelet (**Öbr.**), míg a magánnyugdíjpénztárak esetében a magánnyugdíjpénztárak befektetési és gazdálkodási tevékenységéről szóló 282/2001. (XII. 26.) Korm. rendelet (**Mbr.**) tartalmaz speciális befektetési előírásokat.

Az Öbr. és az Mbr. 3. § (1) bekezdése egyaránt előírja, hogy „A pénztár befektetett eszközeit az 1. számú mellékletben meghatározott eszközökben tarthatja, illetve ezen mellékletben meghatározott eszközcsoportok szerint kell nyilvántartania.”

Az Öbr. 39. §-a, valamint az Mbr. 30. § (3) bekezdése szerint a rendelet alkalmazásában az „elismert értékpapírpiacon” kifejezésen szabályozott piacot kell érteni.

2.2. Az Öbr. 1. számú mellékletének 1. pontja kimondja, hogy „A 3. § (1) bekezdése szerinti csoportokba a következők tartoznak:

(...)

e) részvények:

e1) a Budapesti Értéktőzsdére vagy más elismert értékpapírpiacon bevezetett Magyarországon nyilvánosan forgalomba hozott részvény.”

Az Mbr. 1. sz. melléklet 1. pontjának e) e1) alpontja az Öbr. idézett előírásaival egyező befektetési kategóriát határoz meg a magánnyugdíjpénztárak számára.

2.3. A Kérelem tárgya a fenti e1) alpontban meghatározott befektetési kategória kibővített értelmezésének lehetősége, melyet az alábbi részvényértékelési szabályok megfelelő alkalmazása mellett javasol a Kérelmező.

Az Öbr. 3. sz. melléklet II. fejezet 5. pont a)-d) alpontja szerint „Részvények értékelése:

a) a tőzsdére bevezetett részvényeket a fordulónapi tőzsdei záróárfolyam szerint kell értékelni;

b) ha az adott napon nem történt üzletkötés, akkor a legutolsó tőzsdei záróárfolyamot kell használni, ha ez az árfolyam a fordulónaphoz képest 30 napnál nem régebbi;

c) a tőzsdére nem bevezetett részvény esetében a tőzsdén kívüli kereskedelem szerinti regisztrált és a BÉT hivatalos lapjában közzétett utolsó súlyozott átlagárfolyam alapján kell meghatározni az eszköz értékelési árfolyamát, ha az nem régebbi 30 napnál;

d) ha egyik módszer sem alkalmazható, akkor függetlenül annak régiségétől, az utolsó tőzsdei, ennek hiányában tőzsdén kívüli árfolyam, illetve a beszerzési ár közül az alacsonyabbat kell figyelembe venni (...).”

Az Mbr. 3. sz. melléklet II. fejezet 5. pontja az Öbr. fent idézett szabályaival érdemben azonosan rendelkezik a részvényértékelés szabályairól.

2.4. A Kérelem alapján a jogkérdés tehát az, hogy az Öbr. és Mbr. által egyaránt megengedett „a Budapesti Értéktőzsdére vagy más elismert értékpapírpiacon bevezetett Magyarországon nyilvánosan forgalomba hozott részvény” befektetési kategóriába sorolható-e az MTF-re bevezetett részvény a részvények értékelésére vonatkozó szabályok megfelelő alkalmazása mellett.

3. AZ MNB ÁLLÁSPONTJA

3.1. Az Öbr. és Mbr. egyaránt a Budapesti Értéktőzsdére vagy más szabályozott piacra bevezetett, és nyilvánosan forgalomba hozott részvényeket jelöli meg az önkéntes és magánnyugdíjpénztárak által vásárolható egyik részvénytípusként, az MTF-re bevezetett részvények azonban e kategóriába nem érthetők bele.

Az MTF intézményét a befektetési vállalkozásokról és az árutőzsdei szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól szóló 2007. évi CXXXVIII. törvény (Bsz.) szabályozza. A Bsz. 4. § (2) bekezdés 79. pontja szerint „*multilaterális kereskedési rendszer (MTF)*: olyan multilaterális rendszer,¹ amely harmadik felek pénzügyi eszközökre irányuló, vételi és eladási szándékát hozza össze a kereskedés során megkülönböztetés-mentes módon, szerződést eredményezve.”

A Bsz. 59. pontja rögzíti, hogy szabályozott piac alatt a tőkepiacról szóló 2001. évi CXX. törvényben (Tpt.) meghatározott fogalmat kell érteni. A Tpt. 5. § (1) bekezdés 114. pontja szerint „114. szabályozott piac: az Európai Unió tagállamának tőzsdéje és minden más olyan piaca, amely megfelel a következő feltételeknek:

- a) piacműködtető által működtetett, illetve irányított multilaterális rendszer,
- b) megkülönböztetésmentesen, szabályaival összhangban összehozza több harmadik fél pénzügyi eszközökben lévő vételi és eladási szándékát, vagy elősegíti ezt oly módon, hogy az szerződést eredményez a szabályai alapján kereskedésre bevezetett pénzügyi eszköz tekintetében,
- c) a székhely szerinti tagállam hatáskörrel rendelkező felügyeleti hatóságának engedélyével rendelkezik,
- d) rendszeres időszakonként, meghatározott időben működik,
- e) szerepel az Európai Bizottság honlapján közzétett, a szabályozott piacokról készített jegyzékben.”

A Bsz. 4. § (2) bekezdése 34a. pontja a kereskedési platformok különböző típusaiként egyértelműen elkülöníti egymástól a szabályozott piacot (tőzsdét) és az MTF-et. E szerint „*kereskedési helyszín*: bármely szabályozott piac, multilaterális kereskedési rendszer vagy szervezett kereskedési rendszer.”

Mindezek alapján – azaz mivel a szabályozott piaccal szembeni valamennyi követelményt az MTF nem teljesíti – az Öbr. és Mbr. tárgyi előírásában foglaltak nem teljesülnek maradéktalanul az MTF-re bevezetett részvény esetében, azaz az MTF-re bevezetett részvény nem minősíthető az elismert értékpapírpiacon bevezetett részvénynek. Az MNB megjegyzi, hogy a Kérelmező sem vitatja, hogy az MTF nem felel meg a szabályozott piacra vonatkozó valamennyi követelménynek, a megengedő jogértelmezést analógiára alapítja.

3.2. Az egyes nyugdíjpénztári befektetési kategóriák meghatározása, esetleges bővítése jogalkotói hatáskör, ennek megfelelően az Öbr. és az Mbr. vizsgált rendelkezése pontosan körülhatárolja a vásárolható részvénytípust, aminek – a fent kifejtettek szerint – nem felel meg a Kérelmező által leírt tényállás, kiterjesztő jogértelmezésre a rendelkezések nem adnak lehetőséget, míg az analógia alkalmazása jogbizonytalansághoz vezetne.

A Kérelmező által támogatott jogértelmezést nem alapozza meg, hogy az MTF-re bevezetett részvény a Tpt. 15. § (1) bekezdése² alapján nyilvánosan forgalomba hozott értékpapírnak minősül, ugyanis ezáltal is csak részlegesen teljesíti az Öbr. és Mbr. kérdéses rendelkezésének előírásait.

3.3. Mindezek értelmében az MTF-re bevezetett részvény az Öbr. és Mbr. szerinti „a Budapesti Értéktőzsdére vagy más elismert értékpapírpiacon bevezetett Magyarországon nyilvánosan forgalomba hozott részvény” befektetési formának nem feleltethető meg, vagyis e befektetési kategóriába nem sorolható be.

¹ A Bsz. 4. § (2) bekezdés 49a. pontja szerint „*multilaterális rendszer*: valamely rendszer, amelyben több harmadik fél pénzügyi eszközökre irányuló vételi és eladási szándéka hozható össze a rendszeren belül.”

² A Tpt. 15. § (1) bekezdése értelmében „Értékpapír multilaterális kereskedési rendszerbe történő regisztrációja, illetve a vételi és eladási árak közzététele önmagában nem tekintendő értékpapírra vonatkozó nyilvános-ajánlattételnek. A regisztrációt követően a multilaterális kereskedési rendszerbe bevezetett értékpapír nyilvánosan forgalomba hozott értékpapírnak minősül.”

Felhívom szíves figyelmét arra, hogy az MNB véleményét kizárólag a Pénztár által rendelkezésre bocsátott információk alapján alakította ki, és az abban foglalt egyedi jogértelmezés csak a Pénztár által a Kérelemben előadott tényállásra vonatkozik. Az MNB véleménye nem tekinthető kötelező erejű állásfoglalásnak, a benne foglaltaknak más hatóságra, illetve a bíróságra nézve nincs kötelező tartalma. A jelen állásfoglalás kizárólag a Pénztár tájékoztatása céljából készült, a benne foglaltak egyéb célok érdekében, továbbá harmadik személyekkel szemben nem használhatóak fel, illetve jogvita eldöntésére nem alkalmazhatóak.

Budapest, 2023. április 3.